

تشدید تحرکات آمریکا

علیه کوبا

صفحه ۱۲

گزارش

کاپیتورن به کمیسیون حقوق بشر سازمان ملل ارائه شد

موريس دانبي کاپیتورن نماینده ویژه کمیسیون حقوق بشر سازمان ملل متحد در مورد وضعیت حقوق بشر در ایران هفته گذشته گزارش خود را که پس از دیدار ۵ روزه‌اش در بهمن ماه امسال از ایران تهیه شده است، تقدیم کرد. در گزارش آقای کاپیتورن به تجاوز رژیم به حقوق انسانی در مقیاس گسترده، اشاره شده است. کاپیتورن در مقدمه گزارش خود تأکید می‌کند که ۱۷ سال پس از وقوع انقلاب دادگاههای انقلاب اسلامی همچنان به کار ادامه می‌دهند، سیستم قضایی ایران صلاحیت‌های لازم را ندارد، اعدام‌ها همچنان ادامه دارد، به اقلیت‌های مذهبی اِجْحاف می‌شود و دستور قتل سلمان رشدی به قوت خود باقی است. کاپیتورن می‌نویسد بنظر می‌رسد که در جمهوری اسلامی ایران، واژه حقوق انسانی به عنوان یک ارزش مهم اجتماعی به طور کامل مورد پذیرش نبوده و کاپیتورن در گزارش خود به این موضوع اشاره کرده‌اند.

اسناددخالت رژیم اسلامی در ترور برلین

● خروج ماموران امنیتی آلمان از ایران

● دادستان آلمان؛ ما برای محاکمه فلاحیان مدارک کافی داریم

در ارتباط با نقش مستقیم جمهوری اسلامی در عملیات ترور «میکونوس»، روزنامه «فرانکفورتر آلگماینه» به نام‌های استناد کرده است که مسئول اداره حفاظت از قانون اساسی در تاریخ ۱۹ دسامبر سال ۹۵، با عنوان «دادگشا میسونوس» به دادستان کل این کشور نوشته است. در بخشی از این نامه آمده است: «وزارت اطلاعات و امنیت جمهوری اسلامی قبل از ترور، فردی را به برلین اعزام کرده و در آنجا با همکاری دیگر جاسوسان جمهوری اسلامی، طرح قتل تأیید و اجرا شده است. قاتلان پس از ترور به تهران رفته‌اند.» سند دیگر که بر دخالت مستقیم جمهوری اسلامی در قتل رهبران حزب دمکرات کردستان ایران دلالت دارد، متن مذاکرات علی فلاحیان با اشمیت باوئر مسئول هماهنگی سازمانهای امنیتی آلمان فدرال است. بر اساس این سند، فلاحیان روز هفتم اکتبر ۹۳ چند ماه پس از رهبری عملیات ترور، از طریق اشمیت باوئر از دولت آلمان

خروارج ماموران امنیتی آلمان از ایران
● دادستان آلمان؛ ما برای محاکمه فلاحیان مدارک کافی داریم

در آستانه سفر هیات نمایندگی اتحادیه اروپا به تهران، مطبوعات آلمان گزارش «فوق‌العاده محرمانه» اداره اطلاعات و امنیت این کشور را که بیانگر دخالت مستقیم جمهوری اسلامی در ترور رهبران حزب دمکرات کردستان ایران است، چاپ کردند. این گزارش که توسط دولت آمریکا در اختیار مطبوعات آلمان گذاشته شده است، نشان می‌دهد فلاحیان وزیر اطلاعات و امنیت جمهوری اسلامی در سپتامبر سال ۹۲، رهبری عملیات ترور دکتر صادق شرفکنندی و همکاران وی در رستوران «میکونوس» بر اساس این گزارش «فوق‌العاده سری»، علی فلاحیان قبل از ترور، افرادی را برای همکاری با کاظم دارابی و سایر عوامل جمهوری اسلامی به برلین فرستاده و پس از پایان عملیات، قاتلان را طبق طرح پیش‌بینی شده از خاک آلمان خارج کرده است. از این گزارش «سری» پیش از آن که به دست سازمان «سیا» بیفتد و علنی شود، اعضای کمیسیون ویژه مجلس آلمان فدرال، صدراعظم و رئیس سازمان حفاظت از قانون اساسی این کشور باخبر بودند. مسئولان امنیتی آلمان صحت این گزارش را تأیید کرده‌اند.

سفر هیات نمایندگی

اتحادیه اروپا به تهران

جمهوری اسلامی در مورد فلسطین تغییر نخواهد کرد. در آستانه سفر هیات نمایندگی اتحادیه اروپا به تهران، اعتماد کشورهای اروپایی نسبت به رژیم جمهوری بیش از هر زمان لطمه دیده و سیاست «گفتگوی انتقادی» مورد تردید قرار گرفته است. در این میان آمریکا و اسرائیل نیز با انتشار اسناد فعالیت‌های تروریستی جمهوری اسلامی، تلاش می‌کنند بر سنگینی تردیدها بیفزایند و اروپا را متقاعد سازند که به جبهه تحریم جمهوری اسلامی بپیوندند. بسیاری از کشورهای عضو اروپا اعلام کرده‌اند آینده روابطشان با جمهوری اسلامی به نتایج سفر هیات سه نفره به تهران بستگی دارد. در کنفرانس تورینو تصمیم گرفته شد به جای وزرا، معاون وزرای خارجه اسپانیا، ایتالیا و ایرلند به ایران سفر کنند. یکی از دلایل تغییر اعضای هیات حضور خانم سوزانا آگنلی وزیر خارجه ایتالیا در جمع هیات بود. وی از مخالفان سرسخت سیاست جمهوری اسلامی است.

وزرای خارجه ۱۵ کشور عضو اتحادیه اروپا در آخرین اجلاس خود که روز جمعه ۱۰ فروردین در شهر تورینو برگزار شد، اعلام کردند که هیات نمایندگی این اتحادیه روز سه‌شنبه ۱۴ فروردین به منظور گفتگو با مقامات جمهوری اسلامی به تهران خواهند رفت. در کنفرانس پالموکه سه هفته پیش برگزار شد، تصمیم گرفته شد که وزرای خارجه اسپانیا، ایتالیا و ایرلند به نمایندگی از طرف کشورهای اروپایی به تهران بروند و شرایط اتحادیه اروپا را برای ادامه سیاست «گفت و شنود انتقادی» به جمهوری اسلامی ابلاغ کنند. وزرای خارجه اتحادیه اروپا در کنفرانس پالمو ادامه مناسبات سیاسی جاری خود را با جمهوری اسلامی به آن مشروط کردند که رژیم تهران قاطعانه تروریسم را محکوم کند، از تلاش خود برای کارشکنی روند صلح اعراب و اسرائیل دست بردارد و حمایت از حماس را کنار بگذارد. در همان زمان خامنه‌ای در مشهد در پاسخ به این درخواست اتحادیه اروپا اعلام کرد که سیاست

مقابله با تروریسم یا حفظ منافع اقتصادی؟

تحولات هفته‌های اخیر در رابطه با بازتاب بین‌المللی سیاست تروریسم دولتی جمهوری اسلامی، پرده از میزان سستگامی اتحادیه اروپا در مقابله با صدور تروریسم از سوی رژیم ولایت فقیه برداشت. تنها به دنبال بروز اخلاقی در مناسبات بین و تهران در نتیجه صدور حکم جلب فلاحیان بود که حد روابط اطلاعاتی و جاسوسی آلمان و جمهوری اسلامی آشکار شد. قبلاً همه می‌دانستند که سرویس اطلاعاتی فدرال آلمان (ب.ان.د) با وزارت اطلاعات جمهوری اسلامی رابطه دارد، به وزارت اطلاعات کامپیوتر و تجهیزات جاسوسی می‌دهد و برای مأموران اطلاعاتی جمهوری اسلامی دوره آموزشی می‌گذارد. اما آنچه در این روزها علنی شد، این بود که سرویس جاسوسی آلمان تاکنون در تهران حضور دائمی و رسمی داشته است و دو تن، نماینده این ارگان، در جمهوری اسلامی بوده‌اند. اکنون آلمان، این دو تن را ظاهراً برای دادن گزارش پیرامون انتخابات مجلس شورای اسلامی به بن فراخوانده است. اما مقامات وزارت خارجه آلمان می‌گویند علت واقعی این فراخوانی، نگرانی از انتقام‌جویی احتمالی جمهوری اسلامی پس از صدور قرار بازداشت فلاحیان است.

در آلمان، محافل پرنفوذی در دولت و شرکت‌های این کشور به شدت با پیگرد فلاحیان مخالفند. رئیس اتاق بازرگانی آلمان و ایران در هامبورگ، از حکم صادره توسط دادگاه فدرال، به شدت انتقاد کرده و گفته است این حکم، آینده صادرات سالانه ۲/۳ میلیارد مارکی آلمان به ایران را به خطر می‌افکند (آلمان در سال گذشته، مهم‌ترین شریک تجاری جمهوری اسلامی بوده است). همچنین دادگاه برلین علیرغم صدور حکم بازداشت فلاحیان، از احضار وی برای ادا توضیحات پیرامون ترور دکتر شرفکنندی و همراهان، ظاهراً به این بهانه که فلاحیان در دسترس نیست، خودداری کرده است. مطبوعات آلمان نوشته‌اند این تصمیم در پی اعمال فشار وزارت خارجه دولت بن اتخاذ شده است. وزارت خارجه آلمان می‌گوید که نگران سرنوشت آلمانی‌های مقیم ایران است و بدین خاطر است که جانب احتیاط را نگیه می‌دارد.

حمله پلیس ترکیه به تظاهرات پناهیان ایرانی

ایرانیان پناهجو از ۸ ماه پیش در محل دفتر حزب سوسیالیست چپ ترکیه متحصن هستند که تاکنون دولت ترکیه و کمیساریای عالی سازمان ملل در امور پناهندگان نسبت به خواست انسانی آنان پاسخی نداده است. رژیم ترکیه آگاهانه شرایط اقامت را بر آنان دشوارتر کرده تا از مبارزه خود دست بردارند و به ایران بازگردند. تاکنون دهها تن از آنان در چارچوب توافق امنیتی میان جمهوری اسلامی و ترکیه به پاسداران مرزی حکومت تحویل داده شده‌اند. بر اساس اسناد موقتی تعدادی از پناهیانی که به ایران برگردانده شده‌اند، در برابر جوخه اعدام قرار گرفته‌اند.

بیش از صدتن از پناهیان ایرانی مقیم ترکیه روز جمعه ۱۰ فروردین دست به تظاهرات زدند. پلیس ترکیه از این حرکت اعتراضی پناهندگان باخبر بود و برای جلوگیری از همبستگی مردم ترکیه با آنان، نیروی ویژه‌ای بسیج کرده بود. پلیس در شامگاه روز جمعه ساعتی پس از آن که ایرانیان پناهجو با اعضای خانواده خود در محل تظاهرات گرد آمدند به اجتماع آنان یورش برد و پس از ضرب و شتم خویشتن زنان و کودکان، ۶۰ نفر از پناهیان را دستگیر کرد. بر اثر ضربات پلیس ترکیه ۲ تن از پناهیان مجروح شدند و برای مداوا به بیمارستان انتقال یافتند.

خبر تهاجم وحشیانه پلیس ترکیه به ایرانیان پناهجو، از سوی سازمانهای چپ ایران به شدت محکوم شد. سازمان چریکهای فدایی خلق ایران، سازمان کارگران انقلابی ایران (راه کارگر)، حزب سوسیالیست‌های ایران و... با انتشار اعلامیه‌های جداگانه اقدام پلیس ترکیه اعتراض کردند.

جمعیت مولفه اسلامی، تشکل بازاریان تهران

داد که جریانهای «همسو با روحانیت مبارز» مخالف این پیشنهاد هستند. بعداً معلوم گشت که جمعیت مولفه اسلامی بخاطر نفوذی که در جناح حاکم دارد، نظر خود را پیش برده است. عسگر اولادی دبیر کل این جمعیت طی نامه‌ای از جامعه روحانیت مبارز خواست که از «گنجاندن اسامی افراد غیر همسو در لیست نامزدهای خود خودداری کنند».

در حکومت اسلامی دستجات مختلفی وجود دارند که بطور پنهان و آشکار در پیشبرد برنامه و سیاست‌های آن نقش ایفا می‌کنند. از جمله این دستجات جمعیت مولفه اسلامی است. در انتخابات اخیر مجلس شورا، نقش و نفوذ این جمعیت عریان گردید. رفسنجانی در مذاکرات خود با ناطق نوری خواست بود که پنج نفر از کسانی که بعداً در لیست گروه کارگزاران قرار گرفتند، در لیست جامعه روحانیت گنجانده شود. این پیشنهاد مورد موافقت ناطق نوری قرار گرفت. ولی او بعد از چند روز به رفسنجانی اطلاع

رئیس‌جمهور و جناح راست بر سر ارائه لیست مشترک بود. این نشریه با ارائه اسامی افراد مؤثر جمعیت مولفه اسلامی، مسئولیت و شغل آنها نشان داده است که این جریان که در اساس تشکل بازاریان است وسیعاً در نهادهای اقتصادی، سیاسی رژیم اسلامی نفوذ کرده است و اخیراً نیز بر تلاش خود برای نفوذ در نهادهای فرهنگی و هنری افزوده است. هفته نامه بهار می‌نویسد: «جمعیت مولفه اسلامی گروه مشکلی است که هسته اصلی آن را بازاریان تهران بقیه در صفحه ۳

- نگاهی به تحریم اقتصادی ایران و استراتژی «مهار دوگانه» بهروز خلیق صفحه ۷
- پی‌ریزی حزب بزرگ و گسترده چپ دمکراتیک ایران محسن حیدریان صفحه ۹
- پیرامون نظریه «برخورد تمدنهای» ساموئل هانتینگتون س - کاوان صفحه ۶
- دیکتاتوری، دمکراسی و پیشرفت اجتماعی اردشیر حکیمی صفحه ۱۱
- مخدوش کردن طبقات، خدمت به دمکراسی نیست حشمت رئیسی صفحه ۸
- تحولات اجتماعی، انقلاب و فرم اندیشه صفحه ۸

جریان‌های اصلی سیاسی - فرهنگی جامعه‌ی ما

جریان‌ها نیز صادق است. در فضای کنونی جامعه می‌توان از حذف جریان سلطنت‌طلبان از عرصه سیاسی - فرهنگی کشور سخن گفت. اما جریان‌های ملی لیبرال و چپ سوسیالیستی به حیات خود ادامه داده و در برخی از عرصه‌های سیاسی و فرهنگی فعال هستند. در نخستین تفکیک می‌توان جریان اسلامی را طرفدار دخالت دین در سیاست و حامی حکومت دینی دانست و دو جریان دیگر را طرفدار عرفی کردن سیاست و تفکیک عرصه سیاست از عرصه دیانت دانست. چون در حال

۱- راست، آمرانه، سنت‌گرا
 ۲- راست، مردم‌سالار، سنت‌گرا
 ۳- راست، آمرانه، نوگرا
 ۴- راست، مردم‌سالار، نوگرا
 ۵- چپ، آمرانه، سنت‌گرا
 ۶- چپ، مردم‌سالار، سنت‌گرا
 ۷- چپ، آمرانه، نوگرا
 ۸- چپ، مردم‌سالار، نوگرا

این تفکیک در عالم نظر است. برخی از این جریان‌ها که به لحاظ نظری ممکن‌اند در عمل ممکن است که هیچگاه تحقق نیابند. به علاوه ممکن است به دلایل ریزتری برخی از این جریان‌ها خود به دو جریان کوچک‌تر

نشریه بهمن که چند ماهی است به مدیریت عطاءالله مهاجرانی معاون پارلمانی ریاست جمهوری اسلامی منتشر می‌شود و در واقع ارگان غیر رسمی «کارگزاران سازندگی ایران» به حساب می‌آید. در شماره ششم خود که در تاریخ ۲۱ بهمن منتشر شده است، در یکی از مقالات خود، جناح‌های سیاسی حکومت اسلامی را به گونه‌ای خاص تقسیم کرده است که جهت اطلاع شما درج می‌گردد.

به اعتبار نقی سیاسی می‌توان از وجود چهار شکاف اجتماعی فعال در جامعه ایران سخن گفت. این شکافها عبارتند از: دینی - دنیوی، چپ - راست، مردم‌سالار - آمرانه و نوگرا - سنت‌گرا. با توجه به این چهار شکاف فعال می‌توان به بررسی گروه‌بندی‌ها و جنبش‌های عمده اجتماعی در ایران کنونی اقدام نمود. قبل از این لازم است تا محدوده بحث را کمی روشن‌تر و مشخص‌تر سازیم. پس از آغاز نهضت مشروطیت در ایران به طور عمده چهار جریان مختلف در صحنه سیاسی ایران حاضر بوده‌اند. برای رعایت اختصار می‌توان این چهار جریان را به نام‌های جریان سلطنت‌طلبان، جریان ملی‌گرای لیبرال و جریان اسلامی نامید.

جناح	جهت‌گیری	اجتماعی اقتصادی	نظام تصمیم‌گیری سیاسی	فرهنگی
راست سنتی		راست - محافظه کار	آمرانه - گروه‌سالاری	سنت‌گرا
راست تندرو		راست - تندرو	آمرانه - توتالیترسیم	سنت‌گرا
راست مدرن		راست	آمرانه - دیوان‌سالاری آمرانه مردم‌سالار - آزادی‌خواه	نوگرا
چپ سنتی		چپ	آمرانه	سنت‌گرا
چپ مدرن		چپ	مردم‌سالار	نوگرا

حاضر تمرکزها بیشتر بر روی جریان اسلامی است و این جریان را قدرتمندترین و مؤثرترین جریان سیاسی - فرهنگی در ایران امروز می‌دانیم. بحث را بر روی این جریان متمرکز می‌نماییم. از این رو نخستین تفکیک را در همین جداسازی به کار گرفته و در واقع سه شکاف دیگر را در میان جریان طرفدار حکمت دینی مورد بررسی قرار می‌دهیم. با توجه به این تمایز از لحاظ نظر در میان جریان اسلامی در ایران می‌توان هشت جریان کوچک‌تر زیر را مشخص ساخت.

تفکیک و تقسیم‌گردد. از میان هشت جریان فوق‌الذکر دو جریان به نظر می‌رسد، امکان تحقق نداشته باشند. این دو جریان عبارت‌اند از: راست، مردم‌سالار، سنت‌گرا و چپ، مردم‌سالار، سنت‌گرا. علت عدم امکان تحقق این دو به دلیل این است که مردم‌سالاری از مظاهر نوآرندیشی است و جمع آن با سنت‌گرایی تا حدودی ناممکن به نظر می‌رسد. البته نمی‌توان افکار کرد حداقل در میان جریان‌های سنتی و راست (به ویژه در مراکز علمی) می‌توان کسانی را یافت

روشن است که هر یک از این جریان‌ها یک طیف گسترده بوده و نیابستی گمان شود که همه عناصر تشکیل‌دهنده آنها در تمامی مقاطع دارای یک موضع بوده‌اند. مثلاً در میان عناصر تشکیل دهنده جریان اسلامی هم حامیان مشروطیت و هم مخالفان آن را می‌توان دید. در مورد نهضت ملی نیز می‌توان همین دو گونه موضع را مشاهده کرد. این قاعده در مورد سایر

بهارانتان خجسته باد!

سیاری از خوانندگان، همکاران، دوستان و دوستداران «کار» طی تماس با ما و نیز ارسال کارت‌های تبریک فرارسیدن نوروز و سال نو را به ما تبریک گفته‌اند. ما نیز نوروزی بیروز برای یکایک شما آرزو مندیم. امیدواریم که سال نو برای شما سال رسیدن به آرزوهای نیک‌تان باشد و برای تمامی ما ایرانیان بارآور گشایشی دیگر در تلاش‌های صمیمانه‌مان برای نیل به آزادی از چنگال پلید استبداد، بهروزی مردم و آبادی میهن.

دادستان کل آلمان فدرال در مصاحبه با اشپیکل

ما مدارک کافی برای بازداشت فلاحیان داریم

اشپیکل: آقای دادستان، در اعتراض به اقدام شما علیه فلاحیان، جمهوری اسلامی قصد دارد به یک مرجع بین‌المللی شکایت کند. به نظر تان این عمل تا چه اندازه جدی است. نم: ما با توجه به اسناد و مدارکی که در جریان «پرونده میکونوس» بدست آوردیم، علیه فلاحیان وزیر اطلاعات و امنیت جمهوری اسلامی به اتهام شرکت در چهار فقره قتل انجام شده و قصد عمد برای انجام قتل پنجم پرونده باز کردیم و خواستار صدور حکم بازداشت وی شدیم. دادگاه فدرال با تقاضای دادستانی موافقت کرد و حکم جلب صادر شد. تفسیر واکنش تهران وظیفه من نیست. اشپیکل: شما از سوی جمهوری اسلامی متهم به نقض عرف و قوانین بین‌المللی هستید. نم: قبل از گشایش پرونده و صدور حکم بازداشت، ما امکانات قانونی را از ابعاد مختلف به دقت و همه‌جانبه بررسی کردیم.

ملتی در چنگال مرگ

عراق را از سقوط قطعی نجات داده، اما سبب تأمین نیازهای ابتدایی آنان نشده است. در این میان بلازده و بدبخت واقعی کسی است که سلامت خود را از دست بدهد و نیاز به دارو و درمان و یا بیمارستان و درمانگاه پیدا کند. به تصدیق همه خارجیانی که از عراق دیدن کرده‌اند، بیمارستان‌های عراق از ارائه ابتدائی‌ترین خدمات به بیماران خود عاجزند و تقریباً هیچ نوع داروی مؤثری در کشور قابل دسترسی نیست؛ مگر به بهایی که قریب به تمام مردم عراق توان پرداخت آن را ندارند. به همین دلیل، میزان مرگ و میر کودکان به شدت بالا رفته و به برابر زمان پیش از تحریمها رسیده است به طوری که بیش از نیم میلیون کودک تاکنون جان خود را از دست داده‌اند. میلیون‌ها تن دیگر دچار بیماری‌های ناشی از سوء تغذیه شده‌اند. طبق گزارش «فائو»، تنها در سال جاری میلادی، چهار میلیون عراقی با خطر مرگ و میر ناشی از قحطی و گرسنگی روبرو هستند و اگر تحریمها به سرعت لغو نشود و یا کاهش نیابد، یک تراژدی هولناک اتفاق خواهد افتاد.

گرسنگی و فقر و مرگ تنها یک بعد این فاجعه است. بعد دیگر آن، رشد فساد و بزهکاری و جنایت در ابعاد وسیع است. به تصدیق بسیاری از کارشناسان توسعه در خاورمیانه پیش از تحریمهای بین‌المللی جامعه عراق یکی از کم‌فاسدترین جوامع جهان سومی بود که اخاذی و رشوه و قتل در آن به ندرت صورت می‌گرفت و از این جهت ضرب‌المثل بود. اما اینک در پرتو تحریمهای بین‌المللی و گسترش فقر در عراق، مفاسد و جرایم به قدری در این کشور شیوع پیدا کرده که دولت تنها با اعمال مجازات‌های خفناک قادر به کنترل است و از همین رو، بسیاری تحلیلگران، گسیختگی همبستگی اجتماعی و فروریختن پایه‌های اخلاقی و ارزشی جامعه عراق را پیش‌بینی می‌کنند.

دوم، یعنی اختصاص بخشی از این درآمد به مناطق کردنشین شمال را مغایر حق حاکمیت خود می‌داند، چون این کمکها توسط سازمان ملل و بدون دخالت دولت عراق توزیع خواهد شد و پذیرش رسمی این موضوع توسط بغداد، به منزله شناسایی رسمی عدم کنترل دولت مرکزی بر این بخش از کشور خواهد بود. در واقع تصویب قطعنامه ۹۸۶ شورای امنیت سازمان ملل با هدف تحدید حاکمیت عراق صورت گرفته است و این موضوع روز به روز آشکارتر می‌شود. حتی عراق حاضر شده است با ایجاد تغییراتی جزئی در این قطعنامه آن را بپذیرد، ولی آمریکا و انگلیس حاضر به نشان دادن هیچگونه نرمشی در این زمینه نیستند و بر پذیرش بی‌قید و شرط آن اصرار می‌ورزند. این قطعنامه همچنین بهانه‌ای به دست آمریکا و متحدانش داده تا انتقادات مطبوعات و فشارهای بعضی محافل بشردوستانه را علیه خود خنثی کنند و صدام‌حسین را به عنوان عامل اصلی تداوم رنج و محنت مردم عراق معرفی کنند چرا که وی حاضر به پذیرش این قطعنامه نیست. به عبارت دیگر، غربیها قطعنامه‌ای را به تصویب رسانده‌اند که عملاً منجر به تحدید حاکمیت و تهدید وحدت ارضی عراق می‌شود و در عین حال اصرار دارند که عراق برای نجات مردم خود از گرسنگی باید آن را بپذیرد و اگر خود خواهد بود.

گزارش کاپیتورن به کمیسیون...

بقیه از صفحه ۱

قرار نگرفته است. کاپیتورن گزارش ارائه شده خود را موقت خوانده، ابراز امیدواری نموده است که در آینده بتواند به گفت و شنود با رژیم جمهوری اسلامی به منظور پیشبرد و استحکام حقوق انسانی اقدام ادامه دهد. کاپیتورن در این گزارش همچنین به محاکمه غیرقانونی عباس امیرانتظام و شرایط غیرانسانی زندانها اشاره کرده، نوشته است که امیرانتظام به خاطر شرایط بد زندان به ناچار ۱۱ بار مورد عمل جراحی قرار گرفته است. کاپیتورن در گزارش خود در عین حال نوشته است که وضع زندان اوین در دو سال اخیر بهبود یافته است و موقعیت زنان نیز در این دو سال اندکی بهتر شده و چندین سازمان حقوق بشر در داخل رژیم از جمله در وزارت امور خارجه و مجلس ایجاد گردیده است. امری که باعث آن شده است که محمد جواد ظریف معاون وزارت خارجی رژیم در عین برخورد شدید به گزارش آنرا تا حدی بی‌طرفانه بخواند و بعضی از احزاب و سازمانهای اپوزیسیون آنرا تاکنای و ملایم بدانند. متن کامل گزارش آقای کاپیتورن تا لحظه تنظیم این خبر به دست ما نرسیده است، اما براساس اخبار جسته و گریخته موجود نظر می‌رسد

آمریکا و شرکایش در شورای امنیت، هر گام عراق را در جهت اجرای قطعنامه‌های جنگ خلیج فارس نادیده می‌گیرند و هر گام که عراق به جلو برمی‌دارد، آنان دو گام به عقب می‌روند و این است که به رغم تلاش عراق، فاصله این کشور با شورای امنیت روز به روز بیشتر می‌شود. در واقع «والف اکویس» نماینده ویژه سازمان ملل، تحت فشار آمریکا، سالها اجرای قطعنامه‌ها و خلع سلاح عراق را در کانالهایی انداخته است که چند سده دیگر هم راه به جایی نخواهد برد. تیم

همگونی زیادی در شیوه تنظیم گزارش کاپیتورن با گزارش پیشین سازمان ملل متحد برای بررسی وضعیت حقوق بشر در ایران وجود داشته باشد. نخستین گزارش گالیندویل به رغم محتوای دقیق افشاگرانه و کارشناسانی خود، از آنجا که با لحنی نسبتاً دیپلماتیک به منظور بازنگهداشتن باب گفتگو و جهت «تأثیرگذاری» محتمل بر حکومت ایران نوشته شده بود تا مدتی این شبهه را بخصوص برای بعضی از نیروهای سیاسی پدید آورده که آقای گالیندویل وظیفه خود را به خوبی انجام نداده است. مقامات جمهوری اسلامی هم در آن زمان کوشش نمودند با نعل وارونه زدن از این موضوع به نفع خود استفاده تبلیغاتی کنند اما با گذشت مدت کوتاهی، حقیقت بر همگان آشکار شد و رژیم جمهوری اسلامی با مخالفت صریح با گالیندویل بر سر ادامه کار او موافقت مختلف ایجاد کرد. با اینهمه قضاوت قطعی درباره گزارش اخیر آقای کاپیتورن بازرس ویژه جدید کمیسیون حقوق بشر سازمان ملل متحد برای بررسی وضعیت حقوق بشر در ایران را به بعد از انتشار وسیع آن و خواندن دقیق آن موکل می‌کنیم.

نگاهی به تحریم اقتصادی ایران

استراتژی "مهار دوگانه"

بهرروز خلیق

بخش اول

استراتژی «مهار دوگانه» لنگ است و آمریکا در مورد ایران برای تحقق استراتژی خود مجبور است خارج از چهارچوب سازمان ملل متحد عمل کند.

عوامل مؤثر در اتخاذ استراتژی

«مهار دوگانه»

حکومت اسلامی از همان ابتدای انقلاب به نزاع رودر رو با آمریکا برخاست و با اشغال سفارت آن کشور در تهران، سوزاندن پرچم آمریکا، گروگان گرفتن دیپلمات‌های آن و زیر پا گذاشتن مقررات بین‌المللی، به مقابله و تحقیر آمریکایی‌ها روی آورد.

گروگان‌گیری و بحران ناشی از آن از یکسو موجب تشویق صدام برای حمله به ایران شد و از سوی دیگر باعث شد که ذهنیتی فوق‌العاده منفی در بین افکار عمومی مردم آمریکا نسبت به ایران شکل بگیرد.

سیاست تخصیص کور با آمریکا در سالهای بعد همچنان تداوم یافت و شعار براندازی «استیکار جهانی» با تاروپود رژیم فقها تئیده شد و نیروی ماند فوق‌العاده قوی در بین طرفداران نظام اسلامی به وجود آورد. به گونه‌ای که مبارزه با آمریکا و قطع مناسبات با آن، به امر مقدسی تبدیل گشت که کسی را یاری تغییر آن نیست. هر بار که مذاکره مستقیم با آمریکا مطرح می‌شود، موج مخالفت‌خوانی از جانب بخش مهمی از نیروهای نظام برمی‌خیزد.

عامل دیگر، صدور انقلاب اسلامی به دیگر کشورهای اسلامی، حمایت از بنیادگرایان اسلامی و متزلزل کردن حکومت برخی از کشورهای عربی و بی‌ثبات کردن آنها است. گروه عامل اصلی رشد جنبش‌های بنیادگرا در این کشورها، به مسائل درونی آنها برمی‌گردد، ولی بدون شک حکومت اسلامی در پیدایش و تقویت جریانهای بنیادگرا نقش مهمی را بازی کرده است. بنیادگرایان اسلامی می‌خواهند حکومت‌های طرفدار آمریکا را در کشورشان سرنگون و رژیم اسلامی را مستقر سازند.

آمریکا این موج بنیادگرایی اسلامی را علیه خود و رژیمهای متجدد خود به شمار آورده و حکومت اسلامی را حامی و الهام‌بخش این جنبش می‌داند. این موضوع یکی از عوامل مؤثر در تخصیص بین حکومت ایران و آمریکا است.

عامل سوم به تروریسم و گروگان‌گیری برمی‌گردد. رژیم اسلامی تاکنون راساً و یا توسط عوامل خود به عملیات متعدد تروریستی و گروگان‌گیری پرداخته است و یا اینکه از تروریست‌های اسلامی حمایت کرده است. دولت آمریکا رژیم اسلامی را کانون تروریسم بین‌المللی می‌داند.

عامل چهارم تجهیز رژیم اسلامی به سلاح‌های مدرن و تلاش برای دستیابی به تکنولوژی نیروی هسته‌ای است. دولت آمریکا تقویت نظامی حکومت اسلامی و دستیابی به سلاح اتمی را خطر بزرگی برای منافع خود در خاورمیانه، موجودیت اسرائیل و حکومت‌های طرفدار خود در منطقه می‌داند. به همین خاطر تاکنون به اقدامات متعددی دست‌زده است تا مانع اجرای قرارداد هسته‌ای بین ایران و روسیه و فروش زبردستی به ایران شود. آمریکا تلاش می‌کند که کشورهای کره شمالی و چین را قانع سازد که موشکهای دوربرد و دیگر سلاح‌های پیشرفته را در اختیار ایران نگذارند.

عامل پنجم، مخالفت حکومت اسلامی با صلح خاورمیانه، حمایت از حزب‌الله لبنان و خرابکاری در روند صلح است. آمریکا و اسرائیل مصمم هستند که به هر قیمتی در خاورمیانه صلح مستقر گردد. مخالفت حکومت اسلامی و عملیات خرابکارانه حزب‌الله لبنان موجب شده است که روند صلح با مشکلاتی مواجه گردد.

۲- مسائل داخلی آمریکا

وسایست‌های بین‌المللی آن

عواملی که در بالا بر شمرده شد زمینه را برای اتخاذ استراتژی «مهار دوگانه» و تحریم کامل اقتصادی ایران فراهم آورده است. ولی خطا خواهد بود که تنها سیاست‌ها و رفتار حکومت اسلامی را دلیل اتخاذ این استراتژی توسط کلینتون بدانیم و به عواملی که به مسائل داخلی آمریکا و سیاست‌های جهانی آن بعد از فروپاشی اتحاد شوروی بر می‌گردد، بی‌توجه باشیم. در این رابطه می‌توان دلایل و زمینه‌های ذیل را برشمرد:

- آمریکا با انقلاب اسلامی بزرگترین پایگاه خود را در منطقه از دست داد و رژیم طرفدار او سرنگون گردید. به همین خاطر خصومت واشنگتن با رژیم برآمده از انقلاب اسلامی قابل پیش‌بینی بود.

- گروگان گرفتن کارکنان سفارت آمریکا در تهران به حیثیت آمریکایی‌ها در سطح جهان لطمه زد. حکومت اسلامی برای تمام رؤسای جمهور آمریکا در ۱۷ سال گذشته

این مطلب هم‌زمان با تصویب طرح داماتو تهیه شده بود ولی انتشار آن در نشریه «کار» بعثت تراکم مطالب به تأخیر افتاد.

طرح آل‌فونسو داماتو سناتور جمهوریخواه سرانجام به تصویب سنا و تأیید دولت کلینتون رسید براساس این طرح، هر شرکت و یا بانک خارجی که ۴۰ میلیون دلار یا بیشتر در صنایع نفت و گاز ایران سرمایه‌گذاری کند، مشمول مجازات‌های اقتصادی آمریکا می‌شود.

به دنبال آن به درخواست نیوت گینگریچ، ۲۰ میلیون دلار از بودجه «سیا» برای بی‌ثبات کردن حکومت اسلامی اختصاص داده شد که قرار است ۲ میلیون دلار از آن در ایران خرج شود. در ۲۲ دسامبر، کشورهای عضو ناتو، اروپای شرقی، فنلاند و سوئیس (۲۷ کشور) توافق کردند که از صدور تکنولوژی عالی و حساس به چند کشور از جمله به ایران جلوگیری کنند.

آمریکا با این تصمیمات گام مهمی را در تحریم کامل اقتصادی ایران و تشدید فشار علیه حکومت اسلامی برداشت. تصمیمات تصویب‌شده تأثیرات قابل توجهی بر وضع اقتصادی و سیاسی کشور ما خواهد داشت. به همین خاطر ارزیابی از تأثیرات تحریم، شناخت از استراتژی «مهار دوگانه» و علل اتخاذ آن و هم چنین آگاهی به تدابیر حکومت اسلامی برای خنثی کردن و یا کم اثر کردن اقدامات آمریکا، جهت اتخاذ مواضع دقیق حائز اهمیت است.

ارزیابی اثرات تحریم اقتصادی

دولت آمریکا بعد از اعلام تحریم اقتصادی ایران به کشورهای اروپا، ژاپن، چین، روسیه و کشورهای عربی فشار آورد که به سیاست تحریم بپیوندند، ولی اروپا به این سیاست جواب «نه» داد و همچنان بر پیشبرد سیاست «گفتگوی اقتصادی» پای فشرد. کانادا، استرالیا و حسا انگلستان هم به سیاست آمریکا نپیوستند. ژاپن اظهار داشت که «بهترین راه آنست که مناسبات ایران و ژاپن ادامه یابد و در عین حال از جناحهای معتدل در ایران حمایت شود». پاکستان، هند، روسیه و کشورهای عربی نیز پاسخ منفی دادند. تنها اسرائیل در صف آمریکا قرار گرفت. در حالیکه فرانسه، هند، پاکستان و چین بر میزان خرید نفت از ایران افزونند.

دولت آمریکا به تنهایی در اجرای سیاست تحریم به اقدامات زیر دست یازید:

لغو قرارداد یک میلیارد دلاری شرکت «کونوکو» با حکومت اسلامی، منع خرید نفت ایران توسط شرکت‌های نفتی آمریکایی (مبلغی بین ۳ تا ۴ میلیارد دلار در سال)، محروم کردن ایران از مشارکت در کنسرسیوم نفتی آذربایجان، فشار به روسیه برای لغو قرارداد هسته‌ای با ایران، خودداری از فروش لوازم و قطعات یدکی تأسیسات نفتی و شبکه گازرسانی و اجتناب از تأمین تجهیزات مورد نیاز ناوگان هواپیمایی ایران.

حکومت اسلامی در مقابله با تحریم، اقدامات زیر را انجام داد:

وزارت نفت توانست شرکت فرانسوی «توتال» را جایگزین شرکت «کونوکو» نماید، تعدادی از شرکت‌های کوچک و متوسط نفتی اروپا را در سمینار نفتی تهران گرد آورد، بازارهای جدیدی برای فروش نفت پیدا کند، لوازم و قطعات یدکی تأسیسات نفتی و گازرسانی را از دیگر کشورها بخرد و با دولت روسیه مناسبات نزدیک برقرار سازد تا روسیه تحت فشار آمریکا قرارداد هسته‌ای را لغو نکند. گردانندگان حکومت اسلامی مدعی هستند که دولت آمریکا به اهداف خود دست نیافته است و در این ارتباط، این آمریکا و نه حکومت اسلامی است که منزوی شده است. چرا که آمریکا بغیر از اسرائیل نظر مساعد هیچ کشور دیگری را تروانسته است جلب کند. اما آنچه مسلم است فشارهای آمریکا به ویژه تحریم، تأثیرات زیانبار خود را بر اقتصاد کشور گذاشته است.

ایران سهم خود را در کنسرسیوم نفتی آذربایجان از دست داد، برای بخشی از نفتی که قبلاً به شرکت‌های آمریکایی می‌فروخت، نتوانست بازار پیدا کند و لذا مجبور شد بخشی از آن را در منابع نفتی آفریقای جنوبی ذخیره کند و بخش دیگری را به بهای ناآلتزری بفروشد. وزارت نفت نتوانست شرکت‌های بزرگ نفتی را به سمینار نفتی تهران بکشاند و قرارداد ۷ میلیارد دلاری برای بهره‌برداری از یازده طرح نفت و گاز را با آنها منعقد کند. تحریم اقتصادی وضعی به وجود آورده است که روابط اقتصادی ایران عمدتاً به روابط تجاری محدود شود. چنانچه ایران بخواهد به کسب تکنولوژی مؤثر از یک کشور مبادرت کند، آمریکا جلوی راه سد خواهد کرد.

به علاوه تحریم اقتصادی موجب شده است که شرکت‌های اروپایی از همکاری دراز مدت متکی بر سرمایه‌داری پرهیز کنند که در این رابطه می‌توان به برخورد بانکهای آلمان و هلند اشاره کرد. آنها بعد از اعلام تحریم اقتصادی ایران توسط آمریکا از طرح ساختمان یک هتل پنج ستاره ۲۷۵ اتاقه که قرار بود در تهران ساخته شود، صرف‌نظر کردند.

در حال حاضر آمریکا به اروپا القاء می‌کند که ایران طرف اقتصادی و تجاری مطمئنی نیست و ارزش حاصل از نفت را به خرید اسلحه و صدور تروریسم اختصاص می‌دهد.

در مجموع می‌توان گفت که گرچه آمریکا با تحریم اقتصادی، دشواریهایی را برای حکومت اسلامی فراهم آورده است، ولی بر اثر عدم پذیرش این سیاست توسط دیگر کشورها و بویژه اتحادیه اروپا و ژاپن، هنوز نتوانسته است به اهداف خود دست یافته و حکومت اسلامی را منزوی کرده،

تشدید تحریمات آمریکا علیه کوبا

سقوط دو هواپیمای آمریکایی در خاک کوبا، در اواخر فوریه جنگ سرد آمریکا علیه کوبا را تشدید کرد. این دو هواپیما که بر فراز کوبا پرواز می‌کردند بعد از چندین اخطار، توسط کوبا سرنگون شدند و چهارتن از سرنشینان آن کشته شدند.

آمریکا بلافاصله بعد از این رویداد، خواستار تشکیل جلسه شورای امنیت به منظور مجازات کوبا شد، تحریم اقتصادی علیه کوبا را تشدید کرد و تبلیغات و تحریمات علیه کاسترو را به اوج رساند.

دو هواپیمای سرنگون شده متعلق به گروه ضد کاسترو مقیم میامی بنام «هرمانوس آل اسکات» «برادران نجات» بود که با سرمایه میلیونی چندتن از مهاجرین ضد کاسترو حکایت آمریکا تشکیل شده است. این گروه مخالفین کاسترو را مسلح می‌کند و با پروازهای تبلیغاتی بر فراز کوبا به تحریک می‌پردازد. مکالمات ضبط شده خلبانان هواپیماهای سرنگون شده ثابت می‌کند که آنها بر فراز کوبا پرواز بودند علیرغم همه اینها آمریکا مدعی است که کوبا حقوق بین‌المللی را نقض کرده است.

در روز ۶ مارس کنگره آمریکا طرح ارائه شده از طرف سناتور جسی هلمز را به تصویب رساند، برطبق این طرح شرکت‌های خارجی که با کوبا رابطه اقتصادی برقرار کنند مورد مجازات آمریکا قرار می‌گیرند.

کوبا موضوع تبلیغاتی انتخابات ریاست جمهوری

دال نامزد حزب جمهوریخواه برای انتخابات ریاست جمهوری در مسافرتی به میامی (هاوانای کوچک) از ۴ تن از کشته شدگان سقوط هواپیما تجلیل می‌کند و از وزارت دادگستری می‌خواهد که علیه (قاتلین) اعلام جرم کند و در مقابل پرسش خبرنگاران که آیا همچون حمله به پاناما، او حمله آمریکا به کوبا را پیشنهاد می‌کند، سکوت می‌کند. ایالت ۱۴ میلیونی فلوریدای جنوبی که اکثر کوبائیان آمریکایی در آن ساکن هستند از مراکز سنتی انتخاب نمایندگان حزب جمهوریخواه بوده است. در دور قبل انتخابات ریاست جمهوری در سال ۹۶ نیز کلیتون با حربه کنونی دال وارد میدان شد و خواستار تشدید تحریم اقتصادی علیه کوبا شد و بوش را متهم کرد «شانس سقوط نهایی کاسترو را از دست داده است.» او تنها ۱۰ هزار رای کمتر از بوش آورد. تشکیل ضد کاسترو «هرمانوس...» از نفوذ قابل توجهی در روند انتخاباتی در این

ایالت برخوردار است و مخالف هرگونه دیالوگ با کاسترو می‌باشد. طبق آخرین هم‌پرسی‌ها اکثریت کوبائیان آمریکایی علاقه‌ای به تشدید فشار بر کوبا ندارند و خواستار مذاکرات با کوبا، امکان مسافرت، پیوستن خانواده‌ها و روابط اقتصادی می‌باشند.

بعد از تشدید تحریمات آمریکا علیه کوبا، روبرتو رابینا وزیر امور خارجه کوبا تهدید کرد که مرز هوایی کوبا را به روی هواپیماهای آمریکایی خواهد بست. کوبا دارای ۲۳ کریدور هوایی بین‌المللی است که روزانه توسط ۴۰۰ هواپیما از جمله هواپیماهای آمریکایی مورد استفاده قرار می‌گیرد. آمریکا به هواپیماهای کوبایی فقط با اجازه مخصوص حق ورود به حریم هوایی خود را می‌دهد.

مخالفت با طرح آمریکا

طرح آمریکا مبتنی بر مجازات شرکت‌های خارجی که با کوبا رابطه دارند موجهی از مخالفت را در بین متحدین خود برانگیخت. کانادا و کشورهای کارائیب مخالفت قطعی خود را در مقابل این طرح اعلام کردند. کانادا و ۱۴ عضو اتحادیه کارائیب ضمن اعتراض به آمریکا این قانون را علیه حقوق عمومی بین‌المللی خواندند. کانادا رابطه اقتصادی خوبی با کوبا دارد.

کشورهای اتحادیه اروپا نیز در ضمن مخالفت با آمریکا گفتند در مقابل آن مقاومت خواهند کرد. اما اتحادیه اروپا تحت فشار آمریکا گفتگوهای سیاسی خود با هاوانا را برای بهبود روابط قطع کرد و اعلام نمود که هیئتی متشکل از نمایندگان اسپانیا، ایرلند، ایتالیا را به منظور بررسی نقض حقوق بشر به هاوانا خواهد فرستاد. تحریم اقتصادی آمریکا علیه کوبا تاکنون فشار اقتصادی شدیدی را متوجه مردم این کشور کرده است. علیرغم تشدید تحریم اقتصادی کوبا، رشد ۵ درصد را برای درآمد ناخالص ملی در سال جاری پیش‌بینی می‌شود که با بازدهی بالاتر در زمینه‌های توریسم، کشاورزی و بهره‌برداری از معادن و تولیدات دستی همراه می‌باشد.

آزمایش قدرت چین و آمریکا

دراقیانوس آرام

انتخابات ریاست جمهوری تایوان در روز ۲۴ مارس برگزار شد، در این انتخابات که ۴ تن کاندیدای ریاست جمهوری بودند، لی رئیس‌جمهور پیشین با ۵۴ درصد آرا به پیروزی رسید، پنگ کاندیدای دیگر که خواستار جدا شدن کامل تایوان از چین و استقلال است ۲۱ درصد آرا و دو تن دیگر از کاندیداها که طرفدار سیاست معتدل‌تر نسبت به چین هستند ۱۵ و ۱۰ درصد آرا را بدست آوردند.

قبل از برگزاری انتخابات، چین مانور دریایی، زمینی و هوایی خود را اعلام کرد. این مانور بعد از آزمایش دوهفته‌ای موشک‌های چین انجام گرفت. بعد از اعلام مانور نظامی چین، آمریکا ناوگان نیروی دریایی خود را به گذرگاه باریکه ای بین چین و تایوان کشاند. ویلیام بری وزیر دفاع آمریکا گفت که «رژیم پکن باید بداند که علیرغم اینکه چین یک قدرت نظامی است، ولی ایالات متحده اولین و قوی‌ترین قدرت نظامی در غرب اقیانوس آرام می‌باشد». نخست‌وزیر چین به نیروی دریایی آمریکا هشدار داد دست به نمایش قدرت در تنگه تایوان نزد و اوضاع را از آنچه هست بدتر نکند. لی‌پنگ گفت کاربرد زور علیه چین نتایج و بی‌امدهای وخیمی خواهد داشت و دولت چین به هیچ روی فعالیت یک کشور را برای تحمل دیدگاه هایش بر کشورهای دیگر نمی‌پذیرد. در این حال فرماندهان بلندپایه چین نیز هشدار دادند اگر هواپیماها یا کشتیهای آمریکایی - تایوانی وارد منطقه دریایی چین شوند سالم آنجا را ترک نخواهند کرد.

وزیر دفاع آمریکا گفت که استقرار امنیت و ثبات در غرب اقیانوس آرام برای آمریکا منافع ملی بهرراه دارد و تا زمانی که ضرورت ایجاد کند در انبهای نزدیک تایوان خواهیم ماند.

در روزهای نزدیک به انتخابات ریاست جمهوری در تایوان، ۲۰۰ هزار نفر در تایپه در اعتراض به سیاست‌های حاکم بر تایوان دست به تظاهرات زدند. تظاهرکنندگان خواستار برقراری صلح میان تایوان و چین شدند و به سیاست تحریک آمیز رئیس‌جمهور تایوان نسبت به پکن اعتراض کردند.

تشنج‌های قبل از انتخابات در تایوان موجب شد که صادرات تایوان به میزان ده درصد پائین بیاید و ۵ میلیارد دلار سرمایه از کشور خارج شود. مبادلات اقتصادی تایوان با چین که از طریق هنگ‌کنگ صورت می‌گیرد سالانه ۱۸ میلیارد دلار برآورد می‌شود.

بعد از انتخابات ریاست جمهوری، نخست‌وزیر تایوان اعلام کرد که ما بطور جدی امکانات برای امضای قرارداد صلح با چین را مورد توجه قرار می‌دهیم. روزنامه‌های چینی نوشتند رای فقط ۲۱ درصد برای اپوزیسیون جدایی طلب نشان دهنده تمایل مردم به اتحاد دوباره با چین می‌باشد. وزارت امور خارجه چین اعلام کرد تایوان بخش جدایی ناپذیر چین است. این مسئله با چگونگی تعیین رئیس‌جمهور تایوان تغییر نخواهد کرد. چین دخالت در امور داخلی خود را اجازه نخواهد داد. چین روابط خود را با تایوان بر اساس «یک چین، دو سیستم» تعیین می‌کند.

تایوان از جزیره فرمز و دو جزیره دیگر تشکیل شده است. در سال ۱۹۴۹ بعد از پیروزی کمونیستها و فرار رهبر کومین‌تانگ به جزیره فرمز، دولتی بنام چین ملی و بعدها تایوان با حمایت آمریکا تشکیل شد. تایوان چند سال بعد قراردادی با آمریکا منعقد کرد که طبق این قرارداد، آمریکا امنیت تایوان را در مقابل چین حفظ خواهد کرد.

حالت نه جنگ، و نه صلح، در قره‌باغ

برای حل بحران هفت ساله قره باغ که به مرگ و آوارگی ده‌هزار تن منجر شده است، هنوز هم چشم‌انداز مثبتی دیده نمی‌شود. علت‌های عدم پیشرفت در مذاکرات صلح در مورد این منطقه و مواضع و منافع متفاوت طرفهای درگیر در این مذاکرات موضوع گزارشی است به قلم ژان گوراس، خبرنگار ویژه لوموند دیپلماتیک که در شماره ژانویه این ماهنامه به چاپ رسیده است و برگردان این گزارش را در زیر می‌خوانید.

آتش‌بس که در مه ۱۹۹۴ زیر فشار روسیه بین آذربایجان و ارمنستان منعقد شد، عملاً به نیروهای نظامی این دو کشور پایان داد. در سطح سیاسی اما هنوز به رغم میانجیگری روس‌ها و کشورهای غربی کمترین موفقیتی در یافتن مبانی یک راه حل سیاسی برای این جنگ هفت‌ساله به دست نیامده و از این رو هم‌اکنون در منطقه حالت جنگ و صلح خطرناکی برقرار است. یکی از عوامل بر اهمیت این بن‌بست دیپلماتیک در ناهمخوانی میان ابتکارات صلح سازمان امنیت و همکاری اروپا (ساوها) از یک سو تلاش‌های میانجیگرانه روسیه از دیگر سو نهفته است.

نماینده روسیه در گروه معروف به گروه مینسک در نقش خود به عنوان فرستاده بوریس یلتسین، زمانی طولانی به تلاش‌های میانجیگرانه‌ای مشغول بود که در توازی و در عین حال تناقض با تلاش‌های ساوها بودند.

در کنفرانس سران کشورهای عضو ساوها در دسامبر ۱۹۹۴ سرانجام تصمیم گرفته شد که روسیه نیز در رهبری مشترک گروه مینسک سهیم شود تا ابتکارات صلح این کشور با ساوها هماهنگ گردد. از آن زمان اختلاف‌نظرها در میان این دو دیگر علنی نمی‌شوند، اما کماکان به قوت خود باقی‌اند، زیرا روسیه به قول یک دیپلمات ارمنی «در صدد کنترل همسایه‌های هم‌مرز خویش است».

پس از اجلاس بوداپست گروه مینسک جلساتی بیشتری تشکیل داده و به بررسی طرح‌هایی پرداخته که از سوی این یا آن کشور عضو گروه تهیه شده‌است. یا این همه نه روسیه و نه ساوها هنوز به راه حل معجزه‌آسایی که علاوه بر آذربایجان و ارمنستان، قره‌باغ را نیز که خود را کشور مستقل اعلام کرده است راضی کند، دست‌نیافته‌اند. تقاضای آذربایجان برای تخلیه

بقیه در صفحه ۱۰

آنکارا و بن در مقابل کردها

سرانجام بعد از گذشت بیش از دو ماه از انتخابات پارلمانی ترکیه، دولت ترکیه با توافق حزب «مام مین» و حزب «راه راست» تشکیل شد. در دوره اول نخست‌وزیری با مسعود ایلماز از حزب «راه راست» و دوره دوم با تسو چیلدر خواهد بود. مسعود ایلماز در اولین روزهای نخست‌وزیری در جهت حل بحران اجتماعی ترکیه، اعلام کرد که او سیاست دولت ترکیه در مقابل کردها را عوض خواهد کرد تا سرانجام جنگ چندین ساله در این کشور پایان پذیرد. در این راستا او قول داد که به زبان کردی اجازه تکلم دهد. بخش برنامه‌های تلویزیونی به زبان کردی و اجازه تدریس زبان کردی در مدارس از دیگر رنوس طرح‌های او می‌باشند. همچنین با سرمایه‌گذاری در مناطق کردی نشین جنوب شرقی ترکیه، او قول داد که به تحول اقتصادی در این مناطق یاری رساند.

اما این اولین بار نیست که چنین قولیایی به خلق کردها می‌شود. چیلدر نیز که در زمان نخست‌وزیری او و حشبه‌ترین حملات نظامی علیه مناطق کردنشین انجام شد در اولین روزهای روی کار آمدن «عشق یک مادر» را به اقلیت کرد عده داده بود اما او به حمایت ارتش از دولت خود نیاز داشت و ارتش به هیچ وجه زیر بار قولیایی از ایسن دست نمی‌رفت. رئیس‌جمهور ترکیه پریزیدنت دمیرل نیز اخطار می‌کند: آنها (کردها) امروز می‌خواهند به کردی بنویسند فردا کشور مستقل خود را می‌خواهند.» مسعود ایلماز نیز تاکنون بعنوان یک سیاستمدار طرفدار راه حل مسئله کردها شناخته نشده است. بدین دلیل قولیایی امیدی را بر نمی‌انگیزد. حتی اگر او طرفدار حل مسالمت‌آمیز مسئله باشد آیا از قدرت کافی برای پیشبرد آن برخوردار است؟ ترکیه کابینه

تظاهرات مسالمت آمیز کردها در آلمان

یورد بازرسی قرار گرفت و وسائل آنها مصادره شد.

امسال قبل از نوروز دولت آلمان آماده باش پلیس را به منظور مقابله با تظاهرات کردها اعلام کرد. به بسیاری از تظاهرات و تجمع‌ها اجازه داده نشده، در بزرگراه‌ها اتومبیل‌های مشکوک بمظور یافتن افراد (پ. کا. کا.) مورد بازرسی قرار گرفتند، تنها در یک ایالت ۷۷ نفر در خانه‌هایشان در یورش پلیس دستگیر شدند، حزب دموکرات مسیحی قانونی را با حمایت حزب لیبرال در مجلس به تصویب رساند که بر طبق این قانون، شرکت در تظاهرات بدون مجوز، اقدام علیه صلح جامعه تلقی شده و برگشت دادن شخص به کشور متوجع خود را در پی خواهد داشت.

دولت بن در این مدت سیاست «هر کرد یک مجرم قطعی» را پیش برده و مسئله فروش سلاح‌های آلمان به ترکیه برای سرکوب کردها را مسکوت گذاشت.

همزمان با نوروز و برگزاری سنتی نوروز به شکل راهپیمایی در اعتراض به سرکوب کردها، دولت آلمان امسال فشار بر تشکل‌های کرد و کردها را به پنهان عضویت در (پ. کا. کا.) تشدید کرد. این حزب در سال ۹۳ در آلمان غیر قانونی اعلام شد و از آن تاریخ تاکنون بسیاری از تشکلهای محلی کردی به پنهان طرفداری از (پ. کا. کا.) منحل اعلام شد و محل تشکل‌ها

فشار بر کردها در آلمان

نشان می‌دهد که او برای جلب حمایت جناح محافظه کار حزب در کنگره آتی حزب تلاش درخور کرده است. ترکیه پارلمان نیز مانعی در مقابل رفرم می‌باشد. حتی اگر تمامی اعضای حزب مسعود ایلماز موافق طرح‌های او باشند او از اکثریت لازم برای پیشبرد طرح‌هایش برخوردار نیست، حزب دموکراتیک چپ به رهبری اجویت نیز در این سالها به تندترین مواضع ناسیونالیستی غلطیده است. نساودی سیستماتیک مناطق کردنشین در جنوب غربی ترکیه، ۲ میلیون کرد را از مناطق مسکونی خود آواره کرد. از ۱۹۸۷ سال که وضعیت فوق‌العاده برای مناطق کرد نشین اعلام شد، تاکنون بیش از دو هزار روستا ویران شده است. حزب طرفدار کردها که در انتخابات پارلمان شرکت کرده است با وجود اکثریت نسبی در مناطق کرد نشین بدلیل نرسیدن به حد نصاب ۱۰ درصد در کل ترکیه از داشتن حتی یک کرسی نمایندگی در پارلمان ترکیه محروم است.

حزب کارگری ترکیه (پ. کا. کا.)